ΔΙΚΑΙΟ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

BUSINESS LAW INSIGHTS

Ειδική έκδοση

Απρίλιος 2025

Επίλυση Διαφορών

Επενδύσεις – Οικονομία

Διακυβέρνηση
& Λειτουργία

Φορολογία

Εργασιακές Σχέσεις

Ανάπτυξη

Δημόσιες Συμβάσεις

Τεχνητή Νοημοσύνη

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πόσο δύσκολη είναι η προσέλκυση των Ελλήνων επιστημόνων και επαγγελματιών του εξωτερικού από τις ελληνικές επιχειρήσεις;

Managing Partners Μεγάλων Δικηγορικών Εταιρειών απαντούν.

Παναγιώτης Μπερνίτσας
Επικεφαλής Εταίρος, Μπερνίτσας Δικηγορική Εταιρεία

Θα σας εκπλήξω ευχάριστα! Τα τελευταία 2 χρόνια διαπιστώνουμε ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον επιστροφής νέων δικηγόρων που ξεκίνησε ανιχνευτικά αλλά δείχνει να εδραιώνεται.

Είναι σαφές ότι πολλοί νέοι δικηγόροι έφυγαν από τη χώρα είτε λόγω της οικονομικής κρίσης είτε, αργότερα, σε πρώτη φάση για ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα ή μια πρακτική άσκηση σε ευρωπαϊκό θεσμό και εν συνεχεία αναζήτησαν εργασία σε δικηγορικές εταιρείες του εξωτερικού.

Η εδραίωση του προγράμματος ΙΒ, η δυνατότητα των φοιτητών να παρακολουθήσουν ένα εξάμηνο σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, έχουν βοηθήσει τους Έλληνες φοιτητές να νιώσουν πολίτες του κόσμου. Η αναζήτηση μεγαλύτερης έκθεσης σε πιο πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα και άλλα εργασιακά μοντέλα θεωρώ ότι είναι απολύτως υγιής.

Διαφέρει από χώρα σε χώρα και ανάλογα με το μέγεθος και το βελησνεκές των δικηγορικών εταιρειών, σίγουρα όμως οι απολαβές είναι από σχετικά καλύτερες μέχρι εξαιρετικά καλύτερες, η πορεία εξέλιξης πιο γρήγορη και δομημένη, η έκθεση σε συναλλαγές και η εξειδίκευση κατά κανόνα μεγαλύτερη, συχνά ίσως περιοριστική. Για τους ιδιαίτερα φιλόδοξους, ικανούς και αποφασισμένους βέβαια δεν υπάρχει ούτε η έννοια του Σαββατοκύριακου ή των διακοπών.

Η αισιοδοξία μου έγκειται στο ότι βλέπουμε τους τριανταπεντάρηδες να επιθυμούν να επιστρέψουν. Οι λόγοι είναι κυρίως προσωπικοί, η επιθυμία να φτιάξουν οικογένεια, η ζωή στην Ελλάδα, το κλίμα.

Τα φορολογικά κίνητρα είναι σημαντικό δέλεαρ. Σήμερα ισχύει η φορολόγηση του 50% των εισοδημάτων των επαναπατριζομένων για μία επταετία. Τα κίνητρα αυτά θα μπορούσαν να γίνουν πιο ελκυστικά, π.χ. με τη θέσπιση καλύτερων όρων για την αγορά κατοικίας. Το βελτιωμένο οικονομικό περιβάλλον και η δυνατότητα και στη χώρα μας έκθεσης σε διεθνείς συνεργασίες επίσης παίζουν ρόλο. Σίγουρα, οι δικηγορικές αμοιβές είναι χαμηλότερες αλλά λαμβανομένου υπ' όψιν του διαφορετικού κόστους ζωής και με μια προσπάθεια και από την πολιτεία και από τις δικηγορικές εταιρείες, μπορούν τα ταλέντα αυτά να ξαναγυρίσουν.

Τι είναι ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός DORA

Η πρόκληση προσαρμογής του χρηματοοικονομικού τομέα στο νέο κανονιστικό πλαίσιο για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα.

Δρ Αναστασία Μαλλέρου
Counsel, Bernitsas Law

Η αυξανόμενη εξάρτηση του χρηματοοικονομικού τομέα από τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ενισχύει και την έκθεσή του στους αντίστοιχους κινδύνους. Με σκοπό τη θωράκιση του ευρωπαϊκού χρηματοοικονομικού κλάδου έναντι των κινδύνων αυτών, μετά από μια διετή μεταβατική περίοδο, στις 17/01/2025 ετέθη σε εφαρμογή ο Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2554 για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (Digital Operational Resilience Act – DORA). Ο Κανονισμός εισάγει ένα εναρμονισμένο πλαίσιο κανόνων για την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων ΤΠΕ, καταλαμβάνοντας σχεδόν το σύνολο των εποπτευόμενων χρηματοοικονομικών οντοτήτων (πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες, επιχειρήσεις επενδύσεων, ιδρύματα πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος, παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων κ.λπ.). Για πρώτη φορά, επίσης, οι τρίτοι πάροχοι υπηρεσιών ΤΠΕ υπάγονται στην αρμοδιότητα των εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού κλάδου.

Σε αντίθεση με την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 (NIS2), που αποσκοπεί στην ενίσχυση του συνολικού επιπέδου κυβερνοασφάλειας στην Ευρώπη, ο DORA εστιάζεται στον χρηματοοικονομικό τομέα. Συνεπώς, σε περίπτωση σύγκρουσης υπερισχύει, ως lex specialis, ο DORA.

Τα μέτρα που εισάγει ο Κανονισμός κινούνται στους εξής, κυρίως, άξονες:

1. Διαχείριση των κινδύνων ΤΠΕ, μεταξύ άλλων, μέσω:
   - ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διακυβέρνησης και ελέγχου, υπ' ευθύνη του ΔΣ
   - επικαιροποιημένων συστημάτων, πρωτοκόλλων και εργαλείων ΤΠΕ
   - προσδιορισμού των λειτουργιών που υποστηρίζονται από ΤΠΕ και των σχετικών εξαρτήσεων και κινδύνων
   - τακτικών δοκιμών από ανεξάρτητους ελεγκτές των μηχανισμών ελέγχου και εντοπισμού των κινδύνων
   - εφεδρικών συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης κρίσεων
   - τακτικών δοκιμών ψηφιακής ανθεκτικότητας.
2. Διαχείριση, ταξινόμηση και αναφορά των συμβάντων που σχετίζονται με ΤΠΕ.
3. Διαχείριση του κινδύνου τρίτων παρόχων ΤΠΕ, ιδίως όσων χαρακτηρίζονται ως κρίσιμης σημασίας, μεταξύ άλλων, με την τήρηση ενός ελάχιστου περιεχομένου των αντίστοιχων συμβάσεων.

Επίσης ο Κανονισμός προβλέπει την εθελουσία γνωστοποίηση απειλών κυβερνοασφάλειας, καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ χρηματοοικονομικών οντοτήτων, ενώ θεσπίζει το πλαίσιο εποπτείας και το σύστημα κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Με μια σειρά Εφαρμοστικών Κανονισμών εισάγονται κανονιστικά τεχνικά πρότυπα για τη διαχείριση του κινδύνου ΤΠΕ, την ταξινόμηση συμβάντων και απειλών, την πολιτική συμβατικών ρυθμίσεων για τη χρήση υπηρεσιών ΤΠΕ κρίσιμων λειτουργιών κ.λπ.

Διαμορφώνεται, επομένως, ένα σύνθετο και απαιτητικό πλαίσιο. Ακόμη και οι μεγάλοι οργανισμοί, που ήδη εφαρμόζουν εκτενή μέτρα κυβερνοασφάλειας, καλούνται να αξιολογήσουν τον βαθμό συμμόρφωσής τους, καθώς ο DORA επιφέρει αλλαγές, π.χ. στην αντιμετώπιση περιστατικών ΤΠΕ ή στον υποχρεωτικό χαρακτήρα των δοκιμών. Αν και ο Κανονισμός διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας, οι προκλήσεις είναι υπαρκτές και για τις πιο μικρές επιχειρήσεις.

Παρά τη μεταβατική περίοδο, προκύπτει ότι δεν έχει ακόμη επιτευχθεί η (πλήρης) συμμόρφωση με τον Κανονισμό. Η δρομολόγηση του σχεδιασμού και των σχετικών ενεργειών πρέπει, επομένως, να αποτελέσει κύρια προτεραιότητα για τους υπόχρεους φορείς. ◆

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΣΗ
ΝΕΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ. Α.Ε.
Εθνάρχου Μακαρίου και Δημητρίου Φαληρέως 2, Νέο Φάληρο, 185 47,
τηλ.: 210-48.08.000, fax: 210-48.08.055

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ **Αλέξης Παπαχελάς**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Γιώργος Τσίρος
tsiros@kathimerini.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ **Μαρία Αθανασίου**

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ **Βασιλική Αλμπάνη**
valbani@kathimerini.gr
Τηλ.: 210-48.08.229

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
emporiko@kathimerini.gr
Τηλ.: 210-48.08.227, Fax: 210-48.08.228

ΑΤΕΛΙΕ-ΔΙΟΡΘΩΣΗ
Νέες Καθημερινές Εκδόσεις Μον. Α.Ε.

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ
ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΕΤΕ
Μαυρομιχάλη 23, 10680, Αθήνα, τηλ.: 210-3678800
www.nb.org

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
Τζίνα Παπαπαντωνοπούλου-Καρατζά
geenap@nb.org

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
Τζουλιάνα Μπέρμπερη
juliber@nb.org
Σοφία Γεωργοπούλου
sofiag@nb.org

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ
Ελευθερία Κόλλια
Αντώνης Παπαγιαννίδης

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΛΗΣ
Λυδία Καζάκη
lydia.kazaki@nb.org

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Γεωργία Σιακανδάρη
georgias@nb.org

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ
Έφη Κουτσογιώργου
effie.koutsogiorgou@nb.org

Ειδική έκδοση σε συνεργασία με την «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», Απρίλιος 2025

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ